

کلام و خاموشی در متون عرفانی با تکیه بر کشف المحجوب، رساله قشیریه و اسرار التوحید

فاطمه صفری کرارودی *، 87،

کلام و خاموشی یکی از مهم‌ترین مضامین عرفان و صوفیه هستند که در آموزه‌های آنها دارای جایگاه خاصی می‌باشند. در نزد عرفا هر دو مقوله‌ی کلام و خاموشی برای رسیدن به تعالی و خداوند است. این پژوهش با هدف گره‌گشایی از عقاید سه عارف نامی، قشیریه، هجویری و منور میهنی درباره‌ی کلام و خاموشی به روش توصیفی و تحلیلی انجام گرفته است نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که همه‌ی عرفا نه تنها منکر ارزش کلام و سخن در کسب معرفت نیستند؛ بلکه رشد و تعالی، انسان را در همسویی کلام و خاموشی می‌دانند. آنان معتقدند برای نیل به کمال و مقصد الهی، هم باید مقام و مرتبه کلام را شناخت و هم زبان و حالات خاموشی را دریاقت. آنان کمترین فضل خاموشی را عدم خوف و رجا و دغدغی اضطراب می‌دانند، اما گاهی تجربیات عرفانی و حالات کشف و شهود از ظرف وجودی عارف لبریز می‌شود. در این حالت است که لب به کلام می‌گشایند. باری هر سه عارف در برخی موارد کلام را بر خاموشی ارجح دانسته‌اند و در برخی موارد خاموشی را بر کلام برتری داده‌اند و این امر بستگی به شرایط زمانی و موقعیت‌های مختلف سیروسلوک دارد.

کلمات کلیدی : کلیدواژه: عارف، عرفان، کلام، خاموشی، کشف المحجوب، رساله قشیریه، اسرار التوحید

[Islamic Azad University, Rasht Branch - Thesis Database](#)
[دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رشت - سامانه بانک اطلاعات پایان نامه ها](#)